

~~1.834.7~~

#5878.

1876

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

38454

Õesti = rahwa

K a l e n d e r

ehf

T ä h t = raamat

1876

aasta pääle, pärast

J e e s u s e K r i s t u s e

fündimist.

Sel aastal on 366 pääwa.

Vernus,

trükitud ja müüa W. Borm'i juures.

Märkide seletamine.

 noor kuu. esimene weerand.

 täis kuu. viimne weerand.

P. Püha. — p. pääw ja pärast. — h. hommiku.
l. lõuna. — ö. öhtu ja ööse. — e. enne.

Aasta aead.

Kewade hakkab 8. Märtsil hommiku kellu 8.
Sui hakkab 9. Juunil homiku kellu 4.
Sügise hakkab 10. Septembril öhtu kellu 7.
Talwe hakkab 9. Detsembril pärast lõunat kellu 1.

Jõulu ja Wastla pääwa wahet on 7 nädalat
5 pääwa.

Pääwa- ja kuu-warjutamised.

Sel aastal on kaks pääwa- ja kaks kuu-warjutamist, kellest
aga üks kuuwarjutamine meie juures nähtaw on. Nähtaw
kuuwarjutamine on 22. Augustil. Hakkatus on öhto kello
9, 52 minudi ael ja lõppetus warji pärast kello 12 ööse.

Sensuri poolest lubatud.

Riigas, 18. Augustil 1875.

Mõne sünduse mälestus ja arv.

	Aastad
Maaailma loomisest	5825
Jesanda Jeesuse Kristuse sündimisest	1876
Tartu-linna alustamisest	846
Mill' ristiusst Liivimaale tuli	685
Tallinna-linna alustamisest	657
Bernu-linna alustamisest	621
Büsfirohu leidmisest	534
Raamatu trükitunsti leidmisest	436
Lutteruse õige usu üleswõtmisest	357
Wanast kattuaeast	217
Toomba põlemisest	192
Suurest näljast Liivi- ja Gestimaal	181
Peeterburgi-linna alustamisest	173
Teisest kattuaeast	166
Mill' meie maa Weneriigi walitsuse alla sai	166
Tartu suure kooli eht akadeemi asutamisest	74
Mill' uusi rögid panema hakati	73
Rui Prantsus Mustu tuli ja teda Weneriigist hoopis välja aeti	64
Gestimaa talurahwa priits lastmisest	59
Meie Reisri herra Aleksandre II. sündimisest	58
Liivimaa talurahwa priits lastmisest	57
Uue kiriku-saaduse järel Jumalateenistus	45
Krimmi sõa hakatusest	22
Meie armuline Keiser Aleksander II. walitsemas	22
Mill' viimane suur hinge-kirjutus oli	18
Wenemaa rahwa priits lastmisest	15
Mill' üleüldine wäeteenistus hakkas	3

1 Neljap.	Nääri-pääw.	Kita Jumal!
2 Keede	Nabel	Pilwes.
3 Laup.	Set	

Joosep'i põgenemisest. Matt. 2, 13.

4 Pühap.	P. p. Nääri p.	Lund.
5 Esmasp.	Siimeon	
6 Teisip.	3 Kun. Püh.	☾ 10, 26' h.
7 Keeltnäd.	Rein	
8 Neljap.	Erart	Kaunis
9 Keede	Kaspar	
10 Laup.	Paawli pääw	külm.

Jeesus 12 aastat wana. Luuk. 2, 41.

11 Pühap.	1. P. p. 3 K. P.	Kange
12 Esmasp.	Reinhold	külm.
13 Teisip.	Natso	
14 Keeltnäd.	Pälo	☾ 3, 18' ö.
15 Neljap.	Weelikš	
16 Keede	Madli	Külm
17 Laup.	Tõnise pääw	annab

Pulmad Kaana linnas. Joann. 2, 1.

18 Pühap.	2. P. p. 3 K. P.	tagasi.
19 Esmasp.	Saara	
20 Teisip.	Waab. Sebast.	Annab
21 Keeltnäd.	Needo	
22 Neljap.	Wintsend	☾ 3, 30' h.
23 Keede	Laala	
24 Laup.	Timoteus	lund.

Päälitust Kapernaumas. Matt. 8, 1.

25 Pühap.	3. P. p. 3 K. P.	Paawli ümb.
26 Esmasp.	Hans	Selge
27 Teisip.	Netta	☾ 7, 23' ö.
28 Keeltnäd.	Kaarel	
29 Neljap.	Saamuel	Kange
30 Keede	Luudolw	
31 Laup.	Ann	külm.

1sel tõuseb päite t. 8, 50 min.; lähäb looja t. 3, 29 min.

11mal	"	"	8, 33	"	"	"	3, 52	"
21sel	"	"	8, 12	"	"	"	4, 17	"

Töötégijaist wiinamäel. Matt. 20, 1.

1 Pühap.	9. P. e. Kr. ii. P.	Pehme
2 Esmasp.	Küünla pääw	ilm.
3 Teisip.	Hanna	Lund.
4 Keisnäd.	Mai	Ⓒ 6, 32' h.
5 Neljap.	Agaata	
6 Reede	Toora	
7 Laup.	Kiikart	Selge

Seeme langeb mitmesuguse maa pääle. Luuk. 8, 4.

8 Pühap.	8. P. e. Kr. ii. P.	ilm.
9 Esmasp.	Polli	
10 Teisip.	Cedo	Tuulene.
11 Keisnäd.	Koosa	Sula
12 Neljap.	Karoliina	
13 Reede	Peenina	Ⓓ 7, 57' h.
14 Laup.	Walentiin	ja annab

Kristuse kannatamisest. Luuk. 18, 31.

15 Pühap.	7. P. e. Kr. ii. P.	pisut
16 Esmasp.	Tuula	
17 Teisip.	Wastla pääw	wihma.

pääwa.

Küünla - Kuu.

18 Keisnäd.	Tuhka pääw	Tormine.
19 Neljap.	Susanna	
Keiserliku Majestäti auujärje saamisepääw.		
20 Reede	Alon	Ⓓ 11, 24 e.l.
21 Laup.	Noora	ja

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

22 Pühap.	1. P. paastus	tuisfab.
23 Esmasp.	Mina	
24 Teisip.	Madise pääw	Annab
25 Keisnäd.	Palwe pääw	õige
26 Neljap.	Nestor	
Keiserliku kõrguse Suurwürsti auujärje pärija Aleksander Aleksandrowitshi sündimise pääw.		
27 Reede	Klaudius	Ⓓ 7, 49' h.
28 Laup.	Justus	rohkeste

Kaananea-maa naifest. Matt. 15, 21.

29 Pühap.	2. P. paastus.	lund.
-----------	----------------	-------

11el tõuseb päike t. 7, 45 min.; lähäb looja t. 4, 44 min.											
11mal	"	"	"	7, 17	"	"	"	"	5, 11	"	"
211el	"	"	"	6, 52	"	"	"	"	5, 33	"	"

1 Esmasp.	Nado	Selge
2 Teisip.	Lowiisa	ja külm.
3 Keisnäd.	Kade	Tormised
4 Neljap.	Adrian	ilmad.
5 Reede	Bridrif	
6 Laup.	Kotwrid	☾ 3, 1' h.

Kristus aiab turja waimu wälja. Luf. 11, 14.

7 Pühap.	3. P. paastus	Annab
8 Esmasp.	Pööri pääw.	lund.
9 Teisip.	Prudentius	Pilmes.
10 Keisnäd.	Mif	
11 Neljap.	Kaupu	ja
12 Reede	Kregoor	
13 Laup.	Ernst	☾ 9, 48' ö.

Kristus jõuab 5000 meest. Joann. 6, 1.

14 Pühap.	4. P. paastus	heitlikud
15 Esmasp.	Laagus	ilmad.
16 Teisip.	Kaabriel	
17 Keisnäd.	Truuta	Lume

18 Neljap.	Anu	tuist.
19 Reede	Joosep	
20 Laup.	Miila	☾ 5, 48' ö.

Jeesust wiisatakse kiwidega. Joann. 8, 46.

21 Pühap.	5. P. paastus	Heitlikud
22 Esmasp.	Kaawael	ilmad.
23 Teisip.	Tiits	
24 Keisnäd.	Koort	Wihma.
25 Neljap.	Paastu M. p.	Miske.
26 Reede	Maanuel	
27 Laup.	Kustaw	☾ 9, 15' ö.

Kristuse sisesõitmisest. Matt. 21, 1.

28 Pühap.	6. P. paast.	Selge
29 Esmasp.	Wane	
30 Teisip.	Nad	taewas.
31 Keisnäd.	Seetel	

11sel tõuseb päike t. 6, 25 min.; lähäb looja t. 5, 55 min.

11mal	"	"	5, 54	"	"	"	6, 20	"
21sel	"	"	5, 26	"	"	"	6, 43	"

1 Neljap.	Suur. Neljap.	Karjal. p.
2 Reede	Suur Reede	Külm.
3 Laup.	Werdinand	Selge.

Kristuse ülestõusmisest. Mart. 16, 1.

4 Pühap.	1. Ülest. P.	☾ 10, 14' ö.
5 Esmasp.	2. Ülest. P.	Tuulene.
6 Teisip.	Kõlestin	ja
7 Keisnäd.	Aaron	annab
8 Neljap.	Maalken	wihma.
9 Reede	Laus	Tormine.
10 Laup.	Leo	

Rinnipandud uksist. Joann. 20, 19.

11 Pühap.	1. P. p. ül. P.	Selge
12 Esmasp.	Tuulus	☉ 8, 40' h.
13 Teisip.	Tuf	ja
14 Keisnäd.	Künni pääw	foe.
15 Neljap.	Leemet	
16 Reede	Kaarin	Heitlikud

17 Laup.	Ruudolw	
Suure Majestäti Keisre Aleksander II. sünd. pääw.		

Heast tarjatsfest. Joann. 10, 11.

18 Pühap.	2. P. p. ül. P.	ja
19 Esmasp.	Maia	☾ 12, 4' h.
20 Teisip.	Pärt	wilud
21 Keisnäd.	Siim	ilmad.
22 Neljap.	Kaajus	
23 Reede	Jüri pääw	
24 Laup.	Albert	Annab

Üritese aia pärast. Joann. 16, 16.

25 Pühap.	3. P. p. ül. P.	wihma.
26 Esmasp.	Toots	☉ 11, 29' h.
27 Teisip.	Ädu	Selge
28 Keisnäd.	Waabu	ja
29 Neljap.	Raimund	foe.
30 Reede	Graastus	

Išel tõuseb päike t. 4, 54 min.; lähäb looja t. 7, 9 min.

11mal	"	"	4, 25	"	"	"	7, 33	"
21sel	"	"	3, 58	"	"	"	7, 56	"

1 Laup.	Wolbri pääw	Kaunis soe.
---------	-------------	-------------

Kristuse äraminemisest. Joann. 16, 5.

2 Pühap.	4. P. p. ül. P.	Wihma.
3 Esmasp.	+ leidm. p.	
4 Teisip.	Tiiu	☉ 3, 3' ö.
5 Kesknäd.	Kottart	
6 Neljap.	Keero	Selge
7 Reede	Setta	
8 Laup.	Laas	taewaš.

Õigest palumisest. Joann. 16, 23.

9 Pühap.	5. P. p. ül. P.	Pilwes
10 Esmasp.	Kreet	
11 Teisip.	Wiktor	☾ 7. ö.
12 Kesknäd.	Eidrik	ilm.
13 Neljap.	Suur risti p.	
14 Reede	Kristjan	Annab
15 Laup.	Sohwi	wihma.

Röömustajast. Joann. 15, 26.

16 Pühap.	6. P. p. ül. P.	Selged
-----------	-----------------	--------

17 Esmasp.	Ofse	ja
18 Teisip.	Gerik	☉ 7, 25' h.
19 Kesknäd.	Wiilip	fuiwad
20 Neljap.	Pill	pääwad.
21 Reede	Triinu	
22 Laup.	Mili	Wilu

Pühast Waimust. Joann. 14, 23.

23 Pühap.	1. Suiste P.	tuul.
24 Esmasp.	2. Suiste P.	Wihma.
25 Teisip.	Urbanus	
26 Kesknäd.	Geduard	☉ 2, 14' h.
27 Neljap.	Peet	Selged
28 Reede	Willem	ja
29 Laup.	Mats	soojad

Jeesus ja Nitodeemus. Joann. 3, 1.

30 Pühap.	3 aino Jum. P.	ilmad.
31 Esmasp.	Nelli	

Išel tõuseb päite t. 3, 42 min.; lähäb looja t. 8, 20 min.

11mal	"	"	3, 13	"	"	"	8, 42	"
21šel	"	"	2, 56	"	"	"	9 1	"

1 Teisip.	Slo	4. küli nädal.	Soe.
2 Kesknäd.	Marta		
3 Neljap.	Liiso		☉ 4, 51' h.
4 Keede	Widriika		
5 Laup.	Poniwaatsius		Müristab.

Rikkast mehest ja Laatsaruselt. Luul. 16, 19.

6 Pühap.	1. P. p. 3 a. J. P.	3. küli nädal.	Tuulene.
7 Esmasp.	Lukretsia		Wihma.
8 Teisip.	Medardus		
9 Kesknäd.	Pitkem pääw		☉ 11, 53' ö.
10 Neljap.	Blawius		Heitlik
11 Keede	Peep		ilm.
12 Laup.	Kuliika		

Suurest õhtu söömaaeast. Luul. 14, 16.

13 Pühap.	2. P. p. 3 a. J. P.	2. küli n.	Pilmes
14 Esmasp.	Tetlow		ja
15 Teisip.	Wiit		
16 Kesknäd.	Justiina		☉ 4, 51' ö.

17 Neljap.	Kristi	2. küli n.	annab
18 Keede	Homeer		
19 Laup.	Tints		wihma.

Arakadunud lambast. Luul. 15, 1.

20 Pühap.	3. P. p. 3 a. J. P.	1. küli nädal.	Wilu
21 Esmasp.	Kael		
22 Teisip.	Tiit		tuul.
23 Kesknäd.	Uksel		
24 Neljap.	Jaani pääw		☉ 5, 14' ö.
25 Keede	Wiu		
26 Laup.	Sereemias		Wihma.

Olge armulised. Luul. 6, 36.

27 Pühap.	4. P. p. 3 a. J. P.	müristamise	Annab
28 Esmasp.	Soosua		
29 Teisip.	Peeter Pauli p.		
30 Kesknäd.	Lilla		wihma.

Išel tõuseb päite t. 2, 46 min.; lähäb looja t. 9, 14 min.
 11mal " " " 2, 43 " " " 9, 17 "
 21sel " " " 2, 54 " " " 9, 14 "

1 Neljap.	Teobald	Pilves
2 Reede	Heina Maarja p.	☾ 3, 32' d.
3 Laup.	Korneelius	ilm.

Rohkest kala-saagist. Luuk. 5, 1.

4 Pühap.	5. P. p. 3 a. J. P.	Müristab.
5 Esmasp.	Anselm	
6 Teisip.	Sektor	Selge
7 Kesk-näd.	Semeetrius	luhwt.
8 Neljap.	Kilian	
9 Reede	Annika	☉ 6, 29' h.
10 Laup.	7 wennaste p.	

Wariseeride õigusest. Matt. 5, 20.

11 Pühap.	6. P. p. 3 a. J. P.	Selge.
12 Esmasp.	Hindrik	
13 Teisip.	Maret'i pääw	Heitlik.
14 Kesk-näd.	Ponawent	Selged
15 Neljap.	Apostl. lahk.	
16 Reede	Larats	☾ 4, 55' h.
17 Laup.	Aleksius	ja

4000 mehe söötmisest. Mark. 8, 1.

18 Pühap.	7. P. p. 3 a. J. P.	soojad
19 Esmasp.	Rabe	ilmad.
20 Teisip.	Eliias	
21 Kesk-näd.	Daaniel	Sajab
22 Neljap.	Maria Magd.	udu
Suure Keiserina Maria Aleksandrowna ja Suur- würstina Maria Weodorowna nime pääw.		
23 Reede	Kirsti	wihma.
24 Laup.	Kristiina	☉ 8, 14' h.

Wale-prohmetidest. Matt. 7, 15.

25 Pühap.	8. P. p. 3 a. J. P.	Jaakobi p.
26 Esmasp.	Anna	
27 Teisip.	Marta	Pilves.
Suure Keiserina Maria Aleksandrowna sünd. pääw.		
28 Kesk-näd.	Plaatu	Miiske
29 Neljap.	Dolewi pääw	ja
30 Reede	Enn	tuulene.
31 Laup.	Erm	☾ 11, 35' d.

11tel tõuseb päite t. 3, 6 min.; lähäb looja t. 9, 3 min.

11mal	"	"	3, 26	"	"	"	8, 45	"
21tel	"	"	3, 47	"	"	"	8, 23	"

Ületohtusest maea-pidajast. Luuk. 16, 1.

1 Pühap.	9. P. p. 3 a. J. P.	Selge
2 Esmasp.	Hanibal	luhwt.
3 Teisip.	August	Pilves.
4 Keisnäd.	Miia	Selge
5 Neljap.	Dolo	
6 Reede	Eugenius	
7 Laup.	Tõnu	☉ 2, 2' ö.

Jeruusalemma ärarikkumisest. Luuk. 19, 41.

8 Pühap.	10. P. p. 3 a. J. P.	ja
9 Esmasp.	Romaanus	foe.
10 Teisip.	Lauritse pääw	Kenad
11 Keisnäd.	Olga	ilmad.
12 Neljap.	Klaara	
13 Reede	Made	
14 Laup.	Eusebius	☉ 7, 54' ö.

Wariseerist ja tõlnerist. Luuk. 18, 9.

15 Pühap.	11. P. p. 3 a. J. P. R. Maarjap.	
16 Esmasp.	Zisak	
17 Teisip.	Willibald	Heitlik.

18 Keisnäd.	Leeno	Paras
19 Neljap.	Seebald	
20 Reede	Pernart	foe.
21 Laup.	Rut	

Kurdist ja teeletumast. Mart. 7, 31.

22 Pühap.	12. P. p. 3 a. J. P.	☉ 10, 50' ö.
23 Esmasp.	Sakaarias	Annab
24 Teisip.	Pärtli'i pääw	wihma.
25 Keisnäd.	Ludwig	
26 Neljap.	Nataalie	
Suure keiserliku Majestätide kroonimise pääw.		
27 Reede	Seppart	Wilu.
28 Laup.	Kusti	

Breestrist ja Samaaria-mehest. Luuk. 10, 23.

29 Pühap.	13. P. p. 3 a. J. P.	Tormised
30 Esmasp.	Aleksander	☉ 5, 57' h.
Suure Majestäti Keisre Herra ja Suurwürsti Auujärje pärija nime pääw.		

31 Teisip. | Rebekka | ilmad.

11el tõuseb päike t. 4, 13 min.; lähäb looja t. 7, 55 min.

11mal	"	"	4, 36	"	"	"	7, 27	"
21sel	"	"	4, 59	"	"	"	6, 58	"

1 Kesknäd.	Egidius	Pilmes
2 Neljap.	Eiisa	ja
3 Reede	Mango	waga.
4 Laup.	Mall	

Kümnest pidalitöbifest. Luul. 17, 11.

5 Pühap.	14. P. p. 3a. J. P.	☉ 11, 31' h.
6 Esmasp.	Magnus	Paras
7 Teisip.	Regina	foe.
8 Kesknäd.	Maria sünd. p.	Pilmes
9 Neljap.	Pruuno	ja
10 Reede	Eiina	
11 Laup.	Pööri pääw	

Mammonast. Matt. 6, 24.

12 Pühap.	15. P. p. 3a. J. P.	☉ 1, 40' ö.
13 Esmasp.	Amaatus	annab
14 Teisip.	Nisti ülend.	wihma.
15 Kesknäd.	Nikodeemus	
16 Neljap.	Leena	
17 Reede	Tõns	Luulene

18 Laup.	Siitus	ja
----------	--------	----

Raini-linna furnust. Luul. 7, 11.

19 Pühap.	16. P. p. 3a. J. P.	wilu.
20 Esmasp.	Taana	
21 Teisip.	Matteuse pääw	☉ 12, 33' l.
22 Kesknäd.	Moorits	Pilmes
23 Neljap.	Hoosea	ja
24 Reede	Joann. saam.	waga.
25 Laup.	Kleoopaß	

Wee-töbifest. Luul. 14, 1.

26 Pühap.	17. P. p. 3a. J. P.	Joann. öp.
27 Esmasp.	Nadolw	Wilud
28 Teisip.	Wentzel	☉ 11, 56' h.
29 Kesknäd.	Mihkle pääw	ööd.
30 Neljap.	Hironimus	

Išel tõuseb päite t. 5, 24 min.; lähäb looja t. 6, 26 min.

11mal	"	"	5, 47	"	"	"	5, 56	"
21sel	"	"	6, 10	"	"	"	5, 27	"

1 Keede	Wolmer	Selge
2 Laup.	Prants	
Suuremast käsust. Matt. 22, 34.		
3 Pühap.	18. P. p. 3a. J. P.	Lõikuse P.
4 Esmasp.	Prantsiskus	ilm.
5 Teisip.	Amaalie	☉ 11, 34' h.
6 Kesknäd.	Wiides	Wihma.
7 Neljap.	Alwiil	Enamište
8 Keede	Saamel	pilweš
9 Laup.	Pridriik	
Alwatud inimesest. Matt. 9, 1.		
10 Pühap.	19. P. p. 3a. J. P.	ja
11 Esmasp.	Purfart	wilu.
12 Teisip.	Walwrid	☉ 9, 31' h.
13 Kesknäd.	Angelus	Wihma.
14 Neljap.	Willemiine	
15 Keede	Hedwig	Heitlik
16 Laup.	Tekla	

17 Pühap. | Pulma riibest. Matt. 22, 1. | 20. P. p. 3a. J. P. | ilm.

18 Esmasp.	Luuka pääw	Tormine.
19 Teisip.	Ello	Wilu
20 Kesknäd.	Wendelin	
21 Neljap.	Ursel	☉ 1, 7' b.
22 Keede	Kel	ja
23 Laup.	Sewerin	niiske.

Kuninga-mehe poest. Joann. 4, 47.		
24 Pühap.	21. P. p. 3a. J. P.	Udune
25 Esmasp.	Krispin	ilm.
26 Teisip.	Amandus	
27 Kesknäd.	Kapitoolin	☉ 6, 54' ö.
28 Neljap.	Siimon	Pisut
29 Keede	Elts	kälma
30 Laup.	Absalon	ja

31 Pühap. | Kavalast sulasest. Matt. 18, 23. | 22. P. p. 3a. J. P. | lund.

Isel tõuseb päike t. 6, 34 min.; lähäb looja t. 4, 57 min.
 11mal " " " 6, 56 " " " 4, 29 "
 21sel " " " 7, 24 " " " 4, 3 "

1 Esmasp.	Pühade pääw	Pilweš
2 Teisip.	Hingede pääw	ilm.
3 Keefnäd.	Atko	2, 24' h.
4 Neljap.	Oto	
5 Keede	Potta	
6 Laup.	Leenard	Tormine.

Rohtu rahast. Matt. 22, 15.

7 Pühap.	23. P.p. 3 a. J. P.	Külm.
8 Esmasp.	Brits	
9 Teisip.	Teodor	Wihma.
10 Keefnäd.	Martin Lutter	Sajab
11 Neljap.	Martin piisk.	
12 Keede	Joonaš	6, 3' h.
13 Laup.	Arfaadius	

Jairi tütreft. Matt. 9, 18.

14 Pühap.	24. P.p. 3 a. J. P.	räätsakast.
Suurwürstina Aujärje pärija sündimise pääw.		
15 Esmasp.	Leopold	
16 Teisip.	Äse	Pilweš.

17 Keefnäd.	Otomar	Heitlif
18 Neljap.	Sokraates	
19 Keede	Liisbet	12, 40' l.
20 Laup.	Amos	ilm.

Hirmsast ärautamisest. Matt. 24, 18.

21 Pühap.	25. P.p. 3 a. J. P.	Surnute P.
22 Esmasp.	Pastian	Annab
23 Teisip.	Kleement	wihma.
24 Keefnäd.	Joofias	Miiske.
25 Neljap.	Kadrina pääw.	
26 Keede	Konrad	4, 1' h.
27 Laup.	Jesaias	Pehmed

Kristuse siise söitmiseft. Matt. 21, 1.

28 Pühap.	1. Kr. tul. P.	ilmad.
29 Esmasp.	Gewart	
30 Teisip.	Andrese pääw	Selge.

Išel tõuseb päike t. 7, 52 min.; lähäb looja t. 3, 26 min.

11mal	"	"	8, 16	"	"	"	3, 17	"
21sel	"	"	8, 37	"	"	"	2, 59	"

1 Kesknäd.	Narend	Pilves
2 Neljap.	Kandiidus	
3 Reede	Koola	☉ 7, 51' ö.
4 Laup.	Barba	ilm.

Viimse pääwa tähtedest. Luuk. 21, 25.

5 Pühap.	2. Kr. tul. P.	Tuulene.
6 Esmasp.	Nigula pääw	
7 Teisip.	Maunus	Pisut
8 Kesknäd.	Maria saam. p.	
9 Neljap.	Lühem pääw	külma.
10 Reede	Suudit	
11 Laup.	Woldemar	Pilves

Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2.

12 Pühap.	3. Kr. tul. P.	☾ 1, 18' h.
13 Esmasp.	Luutsia	ja
14 Teisip.	Nikaasius	udune.
15 Kesknäd.	Joanna	
16 Neljap.	Alwiina	Sula
17 Reede	Hinno	ilm.

18 Laup.	Kristohm	☉ 11, 35' ö.
----------	----------	--------------

Joanneje tunnistus. Joann. 1, 19.

19 Pühap.	4. Kr. tul. P.	Pisut
20 Esmasp.	Abraham	külma.
21 Teisip.	Tooma pääw	
22 Kesknäd.	Beata	Selge
23 Neljap.	Zohwer	luhwot.
24 Reede	Adam. Gewa	
25 Laup.	1. Jõulu P.	☾ 3, 54' ö.

Siimeon ja Anna. Luuk. 2, 33.

26 Pühap.	P. p. Jõulu.	Sula
27 Esmasp.	Gew. Joann.	
28 Teisip.	Süüta laste p.	ilm.
29 Kesknäd.	Noa	
30 Neljap.	Saawet	
31 Reede	Silvester	Dormine.

Isel tõuseb päite t. 8, 53 min.; lähäb looja t. 2, 56 min.
 11mal " " " 9, 1 " " " " 2, 58 "
 21sel " " " 8, 53 " " " " 3, 1 "

Kroonu-pühad,

mis uue kiriku-saaduse järele ka Maa kirikudes tulewad pidada.

1. Küninkuu 19. pääwal. Meie suure Keisri härra Aleksander Nikolajewitschi walitsuse hakatuse pääm.

2. Küninkuu 26. pääwal. Tsesarewits'i Suurwürst auujärje pärija Aleksander Aleksandrowitschi sündimise pääm.

3. Jürikuu 17. pääwal. Meie suure Keisri härra ja kõige Weneriigi Iiswalitseja Aleksander Nikolajewitschi sündimise pääm.

4. Heinakuu 22. pääwal. Meie suure Keisri Proua Maria Aleksandrowna ja Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna nime pääm.

5. Heinakuu 27. pääwal. Meie suure Keisri Proua Maria Aleksandrowna sündimise pääm.

6. Lõikusekuu 26. pääwal. Meie suure Keisri härra ja tema Abikaasa kroonimise pääm.

7. Lõikusekuu 30. pääwal. Meie suure Keisri härra Aleksander Nikolajewitschi II. ja ka Suurwürst ja auujärje pärija Aleksander Aleksandrowitschi nime p.

8. Nowembrikuu 14. pääwal. Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna sündimise pääm.

Reidsinatid kroonu-pühi peetakse nenda kui Baastu jutluse päiwi.

Keisri Härra Iiswalitseja sugufelts.

Aleksander II. kõige Weneriigi Iiswalitseja ja Keiser, ja ka Poolamaa Kuningas j. n. e., sündinud 17. Aprillil 1818.

Maria Aleksandrowna, Keisri Proua, sündinud 27. Juulil 1824.

Nende lapsed: 1) Tsesarewits, Suurwürst ja Auujärje pärija Aleksander Aleksandrowits; sünd. 26. Weebruari 1845. Tema Proua Tsesarewna Suurwürstina Maria Weodorowna; sünd. 14. Nowembril 1847. Nende lapsed: 1, Nikolai Aleksandrowits, sünd. 6. Mail 1868. 2, Georg Aleksandrowits, sünd. 27. Aprillil 1871. 3, Ksenia Aleksandrowna sünd. 25. Märtsil 1875. 2) Suurwürst Wladimir Aleksandrowits; sünd. 10. Aprillil 1847. Tema proua Maria Pawlowna, sünd. 14. Mail 1854. Nende poeg: Aleksander Wladimirovits, sünd. 19. Augustil 1875. 3) Suurwürst Aleksei Aleksandrowits; sündinud 2. Jaanuaril 1850. 4) Suurwürstina Maria Aleksandrowna, Edinburg'i hertsogi, prints Alfred'i proua, sünd. 5. Oktobril 1853. 5) Suurwürst Sergei Aleksandrowits; sündinud 29. Aprillil 1857. 6) Suurwürst Paul Aleksandrowits; sünd. 21. Septembril 1860.

Keisri wennad:

1) Suurwürlst Konstantiin Nikolajewits
sünd. 9. Septembril 1827.

Tema proua Aleksandra Joosepowna;
sünd. 8. Juulil 1830.

Nende lapsed: 1) Nikolai Konstantino-
wits; sünd. 2. Weebruari 1850. 2) Olga Kon-
stantinowna; Kreeka kuninga Georg I. proua;
sünd. 22. Augustil 1851. 3) Weera Konstanti-
nowna, Württemberg'i hertsogi Eufenia proua;
sünd. 4. Weebruari 1854. 4) Konstantin Kon-
stantinowits; sünd. 10. Augustil 1858. 5)
Dmitri Konstantinowits; sündinud 1.
Juunil 1860. 6) Wjatseslaaw Konstan-
tinowits; sünd. 1. Juulil 1862.

2) Suurwürlst Nikolai Nikolajewits; sünd.
27. Juulil 1831.

Tema proua: Aleksandra Peetrowna;
sünd. 21. Mail 1838.

Nende lapsed: 1) Nikolai Nikolaje-
wits; sünd. 6. Nowembril 1856. 2) Peeter
Nikolajewits; sünd. 10. Jaanuaril 1864.

3) Suurwürlst Mihail Nikolajewits; sünd.
13. Oktoobril 1832.

Tema proua Olga Weodorowna; sündinud
8. Septembril 1839.

Nende lapsed: 1) Nikolai Mihailo-
wits; sünd. 14. Aprilil 1859. 2) Anastaasi-

Mihailowna; sünd. 16. Juulil 1860. 3)
Mihail Mihailowits; sünd. 4. Oktoobril
1861. 4) Georgi Mihailowits; sünd.
11. Augustil 1863. 5) Aleksander Mi-
hailowits, sündinud 1. Aprilil 1866. 6) Ser-
gei Mihailowits, sünd. 26. Sept. 1869.

Keisri õed:

1) Suurwürlstin Printses Maria Nikolajew-
na, Lehtenberg'i Printsi Maksimiliaan'i
lell proua; sünd. 6. Augustil 1819.

Tema lapsed: 1) Maria Maksimiliaan-
owna; sünd. 4. Oktoobril 1841. 2) Niko-
lai Maksimiliaanowits; sünd. 23. Juu-
lil 1843. 3) Eufenia Maksimiliaanow-
na; sünd. 20. Märtsil 1845. 4) Eufen Mak-
similiaanowits; sünd. 27. Jaanuaril 1847.
5) Sergei Maksimiliaanowits; sünd.
8. Deetsembril 1849. 6) Georg Maksimi-
liaanowits; sünd. 17. Weebruari 1852.

2) Suurwürlstin Printses Olga Nikolajewna,
Württemberg'i Kuninga Kaarel Wridrik Alek-
sandre proua; sünd. 30. Augustil 1822.

Suurwürlstin Printses: Katariina Mihailow-
na, Mecklenburg'i Strelitsi hertsogi Georg Au-
gust Ernst Adolw Kaarl Ludwik'i
proua; sündinud 16. Augustil 1827.

Täadaandmine,

mil raamatud posti pääle peawad äraantud saama.

Rõit raha raamatud, hinna wärsilised paberid ja dokumendid ning pafidid, mingo nemad kuhu nad ial lähawad, woetatse iga teisipäaw ja reede enne lõunat wasto.

Rõit raamatud eht posti kirjad, mis kõige Wenemaa sisse lähawad wõiwad, kui tembelidud kuwärid eht postmargid pääl, selle tarwis wälja pandud lastide sisse pandud saada, mis agga wäljamaale lähawad iga päaw enne lõunat postkontori äraantud saada.

Postid tulewad iga teisipäaw ja reede, hommikust poolt päawa sisse ja toowad igast riigist ja iga maa jaut kirjafid ligi, ja wälja antakse raamatuid ta neilssammal päiwil, tohhe pääle selle, kui postid on sissetulnud.

Laada päiwe näitus.

N ä ä r i = k u u ,

7mal Orgital, 2 pääwa, Tartus, 3 nädalat ja Wõrus lina laat. 7. Heinaste lina laat 2 p. 10. Haapsalus, 2 p. 17. Koloweres, Lääne-maal, 2 p. 20. Wõru linnas. 25. Pernus, hoošte ja lina laat, 3 p. ja Wolmaris lina laat. 26. Reblaste-mõis., lina laat, 2 p. 27. Rakwere-linn., 2 p. Raplas, 3. Reedel pärast Nääri p.

R ü ü n l a = k u u ,

21el Paldiskis, ja Wõrus. Walfas ja Willandis, saksa laat, mõlemad 8 p. 4. Tartus, lina laat. 6. Narwas, 4 p. ja Paides. 8. Walfas lina laat. 12. Kuresaare-linnas, saksa laat, 10 p. Lihulas, esmaspäawal enne Wastlap. 15. Willandis lina laat; Riigas hobuste laat, ja Wõnnus lina laat. Audrus, reede enne Wastlap. Willandis, nädal pärast Suurt Neljapäawa. 22. Wõrus saksa laat 8 pääwa. 27. Lemsis lina laat.

P a a s t u = k u u ,

1. ja 2. Bårkeni mõisas, Allendormi kiriku juures, hob. laat. Keila kiriku juures esmasp. pärast 3. püha paastus, 2 p. Palmis mõis., Tallinna maal, pääw pärast lihawõte pühi.

S ü r i = k u u ,

10. ja 11. Wõru linnas kauba laat. Ubenurme kih. Luudingi laat. 20. Anijõe-mõis. Harju Saani kih. 25. Wana Sakkenhowi-mõis.

L e h e = k u u ,

9mal Råbina.

J a a n i = k u u ,

11mal Wõnnu=linnas, 7 p. ja Eshernas. 16. Rakvere=linnas, 2 p. 20. Riigas, 3 näd. Tallinnas, saksa laad, 2 näd., Paides, ja Palmse mõisas, Tallinnamaal 3 p. 20. Võru=linnas. 22. Willandi linnas 2 p., Paju mõisas, Saaremaal 2 p. 26. Tarvaste mõisas. 27. Tallinnas ja Valkas. 29. Tartus.

H e i n a = k u u ,

2sel Pernus, ja Karksi-mõisas 20. Pernus, saksa laad, 3 näd., ja Riigas, willa laad, 3 p. 26. Wolmris.

L ö i k u s e = k u u ,

1sel Saaremaal, Tamma kihelkondas, Sere-mõis., 3 p. 7. Võru linnas. 10. Lemsi-linnas, Moisekaste=mõis. Võru=maal, ja Valga=linnas. 15. Helme=mõis. 24. Kose-ja Roosi=mõis., Wiru=maal. 27. Uue-mõis, Willandi=maal. 27. Killingi=mõisas. 30. Kaantso=mõisas.

M i h k l e = k u u ,

2sel Abja-, Tammiste- ja Torke mõis. Saa-

femaal. 4. Rõbina=mõis. 6. Taakeperi-mõis, Helme kih. 8. Rõuge mõisas ja Tartu linnas. 9. Adseli-, Kastna- ja Purtniko-mõis. 10. Mõnniste-, Patkul- ja Öldre=mõis. Paide=linn. Wanas Salatsis, Sörgaweres ja Muhumaal, Suures mõisas. 13. Põdrawere mõis. 14. Antso=mõis., Uue=mõis. ja Haap-salo=linn. 15. Kuresaare- ja Põltsamaa=linnas, Koorte- ja Salatsi=mõis. 17. Kirepil, Tartumaal. 18. Audru=mõis. 20. Wändra=mõis. ja Narwa linnas. 21. Paldiskis, Sanno=mõis. ja Wolmeri=linnas. 22. Palmse mõisas, Tallinna maal. 24. Tõhwi, Lihula-, Willandi- ja Võru=linnas. 26. Tallinnas, ja Kuresaare linnas. 29. Mihkli kiriku juures; Keblaste- ja Keila=mõis. Valga-, Rakvere-, Tartu- ja Wastse=linnas. Pernus, esmasp. ja teisip. enne Mihkli p. Tõdelehtmes, Harjumaal nädal pärast Mihklit. Raplas, 1. reedel pär. Mihklit.

W i i n a = k u u ,

1sel Heinaste mõisas 2 p. ja Kaarma Suures mõisas. 2. Waste=mõis. 4. Koloweres. 5.

Räbinaš ja Uwinurmes, Pohusoo küla juures, 2 p. 6. Tarwaste = mõis. 7. Wõrus lina laat. 9. Lemsi = linn. ja Taali wabrikus. 10. Rão = mõis. 11. Wana Sakkenhowi = mõisas. 13. Matskiwi mõisa. 15. Lustiwere = ja Weski = mõis. 16. Wõnno = linnas. 18. Sindi mõisas. 19. Kullina mõisas, Tallinna maal. 20. Wändra, Kausa mõisas. 23. Wolmeri = linnas.

T a l w e = k u u ,

1 sel Tartus, lina laat. 5. Paides, lina laat, 2 p. 6. Patti mõisas, lina laat. 10. Mustwee = külas, ja Wõru = linnas. 15. Wigalas, Läänemaal, lina laat, 2 p. ja Woltweti = mõis. 20. Walga = linnas lina laat. 25. Willandis ja Wolmaris lina laat.

J ö u l u = k u u ,

5 mal Põõraweres, lina laat. 5. Räbinaš. 10. Paides ja Wõnnus, lina laat. Märjamaal, 3. Kristuse tulemise püh. Pernus, esmaspäaw ja teisipäaw enne Jõulu. 27. Walkas.

Uue aasta laul.

Wiisil: Uuu tiitus olgu igawest.

Üks aasta, armas Jumal, nüüd
On jälle mööda läinud.
Küll' Sinu kallist armu hüüd
Ma olen maitsta saanud.
See eest ma tahan rõõmuga
Sul kiitust anda lauluga,
Kes oled ikka helde.

Sell' uuel aastal wõta ka,
Mind jälle õnnistada.
Laf' wilja põllud kaswada
Ja loomad sigineda;
Ja kõik, mis ettewõtan ma,
Dh lase Sina armuga
Mul hästi korda minna!

Sa aitafid mind tänini,
Kui nõdra last üks isa;
Ma usun ka, et surmani,
Sa mind ei jätta maha.
Su pääle üksnes loodan ma,
Su poole uskus hoian ka,
Sa kõige heldem isa!

Dh aita ka, et hoolega
Su riiki taga nduan,
Et ilma auu ja wara ma,
Kui pühkmed mahajätan. —
Ilm hukka lä'ab, Su sõna jääb,
Küll' igaüks ju seda näab,
Mis waleks ei saa jääma, —

Dh ära wõta nuhelda,
Kui Sinu wastu ekfin —
Ei elu-kirjast kustuta',
Kui kâsu üle astun.
Su Waimu läbi juhata,
Ja diget teed siin õpeta,
Et ükskord õnsast' suren.

J. D.

Küüne kiwi.

Kord läks Saatan reisi pääle, oma laiju
maapäälsid waldasi läbi waatama. Oma reisi
tehes tuli tema ka meie Paltimaale. Aga
kuida wihastas ta ennast, kui leidis, et Ewan-
geliumi walguis ka juba siin paistma oli hak-
kanud, mis tema wõimusel otse teha ähwardas.

Oma suureks ehmatuseks nägi ta juba
Düünajõe kaldal ääres ühe Sumala koea, kus
sees wagad ristiinimesed oma Õnnistegijale
tõnu ja kiituse laulusi laulsid. Sõge mõdda
tulid laewu üles, kes uusi paatrid juure tõid.

Oma wiha sees ja lühikese nõuupidamise
järele, kuidas seda ärakeelda, et Ewangeliumi
walguis mitte kaugemale ei saaks minema,
lendas ta üles ja läks Rootsimaaale, kus ta
ennast ühe kiwe-mägestikku jälle mahalaskis.
Sääl walitses ta enesele ühe paraja kiwi wälja,
wõttis küünte wahela ja lendas üles, ning
ruttas sellega Düüna poole tagasi, et laewa-

teed kinnipanna ja nenda Ewangeliumi usu
lautamist äraheelata.

Suba näeb tema waimus neid puruks läi-
nud laewu, mis tema kiwi wastu tõufanud,
ja rõõmustab ennast wäga, oma kawala, targa
nõuu üle. — Pea paistab ka Düünajõgi te-
male silmi! — Kuttu edasi ja kiwi sisse! —

Aga oh häda! Üks kufelaul kostab temale
äkitselt kõrwu; — homiku on kääs, ja üsna
kalda lähedale kufub kiwi tema küün'de wahelt
maha.

Chmatan'd, lasseb Saatan isi ka järele, ja
kiristab omas tulises põrgu wihas hambaid.

Lahkelt paistab kuu läbi suise õõ, ja Su-
mala koea katus hiilgab tema walgusel; torni
otsas lehwitab kuldne kuff oma tiiru ja lau-
lab, et Saatanale läbi pää-luu kääb! —

See suur kiwi aga, mis wana kiusaja
küün'de wahelt mahakukkus, seisab praegu weel
Düünajõe kaldal, kuhu samlad päale kaswa-
nud, ja nimetakse teda „Küüne=kiwi“.

J. D.

Katk Roogo=saare pääl.

Aastal 1710, laastas katk ehk mustsurm
kõik Eestimaa inimestest tühjaks. Kust ta
läbi läks, sinna nut ja leinamine järele jäi.
Linnad said inimestest tühjaks, ja külades tap-
pis mustsurm enamiiste terve perekonna kor-
raga ära! Wäga arwa, siin ehk saäl oli weel
mõni elaw inimene näha. — Üksi Roogo=
saar, (mis Paltiski lähedal) oli weel terve,
kuhu mustsurm ei ulatan'd.

Ühel päawal oli üks paat suure maa poolt
Roogo poole minemas. Kui paati kaldast
lahti lükkama hakati, tuli üks suur must
mees, pitt oda kääs ja kargas ilma sõnalau-
sumata kaa paadi sisse, keda aga paadimehed
mitte ei näinud, waid üks tugewat raputamist
paadist ja hirmuwärinad omas südames tundsid.

Kui n'ad saare lähedalle olid saanud, nä-
gid selle saare=rahwas eemalt ühte musta meest
tüüri otsas, paadis istumat ja nende poole

purjetawat. Smekspanemisega hüüdsid rahwas kaldalt paadimeestele vastu: „Kes istub saäl teie juures tüüri otsas? Mis must meest see saäl on?“ — Keegi ei vastanud neile paadist vastu; sest saäl ei olnud muud midagi enam, kui paljalt furnute kehad; kätt oli neid aratapnud!

Kui paat kaldasse jõudis, kargas must mees seest wälja, ja koe inimeste kallale, kes kui puulehed tormi käes, tema ees mahalangesid. Surma-oda oli juba neisse putunud. Mõned neist pääsesid aga waewalt weel tema käest ära, kes suure kisaga külaste tagasi jooksid ja: „Häda, häda meile!“ karjusid; — „mustsurm on üle mere tulnud, ja meie oleme nüüd kõik tema ohwrid!“

Sestsamast filmapilgust ei wiitnud mustsurm sugugi enam aega; ta hulkus ühtepuhku ümber, ja kuhu maeasse ja urtsikusse ta sisse astus, saäl kõikide suud ta igaweste lukku pani. Surnuid oli nii palju, et neid keegi enam mahamatta ei suutnud.

Mõned olid mustameest ka üsna awalikult

ümberhulkuwat näinud; aga ükski pole temaga rääkida saanud, sest nende suud olid ehmatusest kinni jaanud, ja jäid ka igaweste.

See sündis ühel õhtul, et üks wana emake üksipäinis tuas, oma woki ees istus ja kedras; wäljas oli raske müristamine, ja suured wihma piisad kukkusid maha. Üks läks lahti ja üks must mees astus wälgu walgusel, wait ja tasakeste, oda paremas käes hoides, uksest sisse. — Wanake tundis, kuidas tema juuksed kehewile tõusid ja liikmed warisema ja külma minema juba hakkasid. — Saäl wõttis ta weel oma jõudu kokku ja hüüdis: „Sumala nimel, ole terwe tulemast!“

„„Küll’ nüüd!““ karjus mustmees ja tõstis kät. Wanake hakkas jälle toibuma, ja kui ta ümber waatas, ei olnud musta meest enam kusagil.

Wäljas raskus weel ikka müristamine — ja wälgu walgusel olid mõned seda musta meest ühe paadi pääl, tüüri otsas istumat näinud ja saarelt ärapurjutawat. — Sestsa-

mast tunnist oli ka see hirmus surm säält ära-
lõppenud. J. D.

Lapu naese julgus.

Aastal 1860, läksid üks naene ja üks mees
Widerkifu metsast puu-raagu tooma. Kui
tuli maad olid edasi läinud, tuli korraga
wana mee-lakkuja oma kahe poeaga neile vastu
ja ajas ennast köhe püsti, et neid mõlemaid
natukene sülle wõtta. Mees seda nähes, pani
köhe lõiku, aga naene jäi seisma ja heitis
eemalt tugewa nahk rihma, (mis neil ikka
ligi on), kus jooksew aas otsas oli, ümber
karu kaela ja tõmbas rihma teise otsa ru-
tuste ühe madala kase kannu ümber ja sidus
seda tugewaste kinni. Wana „Tõrr“ tõm-
bas, et silmad punnis ja peaaegu pääst wälja
pidid tulema, ning poos ennast nenda isi ära.
Naene wõttis suure puu-tüwika ja matsutas
sellega vastu mesikäpa pääd, et pääлуу põ-
rus, kuni t'al tois wiimaks wälja läks. Selle

pääle ldi ta poead, kes wanast mitte eemale
ei läinud, ka maha, ja oli nüüd ilma mureta.

Mees, kes seda eemalt lõik nägi, tuli oma
warjuurkast wälja, astus nüüd julgeste ligi,
ja tahtis omale ka osa neist mee-lakkujatest
saada; aga naene naeris teda wälja, läks siis
kodu, mehele teatama, ja tulid ja wiisid oma
saaki ära. C. W. Fr.

Sää südamega Suudi naene.

Üks Suudi naene, kes pantide pääle mõ-
nele wähest raha laenas, oli parema südamega,
kui mitu kummend ristiusu naest. Sellesama
rikka Suudi naese juure tuli üks diete wacne
ristiusu naene ja tõi oma palweraamatu tema
kätte pandiks, mis pääle ta raha laenuks pa-
lus. Suudi naene küsis: „Miks pärast tood sa
just oma palweraamatu pandiks?“ — Rist-
tiusu naene kostis: „See on mu ainus wara
muud ei ole m'ul mitte, sest mina isi ja mu

lapsed ei ole mitmel pääwal enam marja suhu saanud!"

"Kui palju sa siis tahad?" küsis Juudi naene.

"Kaks rubla," kostis naene; kui mu mees kodu tuleb, siis maksan teile jälle ära!"

"Säh, siin on kaks rubla," ütles Juudi naene, "ja võta oma palveraamat ka ligi. Ma teeksin sellega pattu, kui sind Sumalat palumast keelaksin. Oled sa üks auus inimene, siis maksad need kaks rubla ilma pandita ka ära! Sa Sumat saab sind ka aitama. Mida kindlamine sa Tema pääle loodad, seda suurem on Tema abi." —

Mõne pääwa pärast wiis see naene need kaks rubla jälle kätte ja tänas südamest, et teda häda aeal oli awitanud.

Juudi naene ütles: "See käsu saadus, mis Mooses meile annud, on ka teile jäänud. "Sina pead oma ligimest armastama, kui isienast." — Võta need kaks rubla — ja siin on neli veel juure, mine kodu ja

wii oma lastele leiba." — Igauks wõib nüüd isigi mõelda, mis naese süda rindus tundis.

Kes Juuti põlgab, see oleks rumal, —

Eks teda siis ka loonud Sumal?:

Ka temal wõib olla helde süda,

Mis annab, ehk wähendab teise häda!

Kas ristirahwas siis ka kõik on helded?

Kas nemad on ahnusest, sitkusest selged?

Kas nemad ei oska warasta', petta

Ja ligimesel' wet ka filma siin jätta?! —

Kas olgu n'ad mehed, naesed ehk pruudid,

Siiis oskawad seda niisama, kui Juudid!

Küll' see on nähtud, täada ja tunda,

Et kõik ei tee ja mõtle ka nenda.

Mis üks on teinud, peawad üheksa kuulma,

"Ei keegi hakka ju õige hõlma."

C. W. Fr.

Laulatamine wangihoones.

Üks Inglismaa noor naesterahwas, kes suurest sugust ja kellel 30,000 rubla oli; aga

sellepärast, et temal isi 200,000 wõlgu oli, mis tema äramaksta ei jõudnud, heideti teda wangitorni, et ta küll noor ja kena naesterahwas oli. Säär majas elas ka üks habemeajaja, nimega Willem, kes Sirimaa mees oli. Need mõlewad ajasid mõne korra kahekesti juttu, kui teineteisega kokku juhtusid. Aga korraga ei tulnud see naesterahwas enam wälja, et küll Willem teda mitukorda ootas, sest ta ei taadnud, mis temale oli juhtunud.

Kuu aea pärast juhtus, et jälle ühe korra kokku said, ja nüüd oli naesterahwas õige lahke tema wastu. Kui n'ad nenda ühest ja teisest juttu ajasid, küsis naesterahwas, miks tema weel mitte naest 'pole wõtnud. Willem rääkis oma elu-lugu tõsiselt, et temal kodumaal (Sirimaal) pruut olla, aga kehwise pärast oma Katariinat weel mitte ei ole wõinud wõtta, ega selle pääle koguniste mõteldagi. „Kas De' ei tahaks mitte mind wõtta?“ küsis naesterahwas. — „Niisugust õnne ei põlga mitte kuningaski ära!“ kostis Willem. — „Noh!“ ütles naesterahwas jälle, „kui mind

homme omale wõtate, annan ma teile 6000 rubla; aga selle tingimisega, et, kui meie laulatud oleme, teie siis mind mitte omaks naeseks ei nimeta, waid peate oma Katariinat Sirimaalt wõtma, kes teid kodumaal ootab. Ja kui meie laulatud oleme, ei tohi teie mind mitte enam näha.“

Willem oli rõõmus, sai naesterahwa käest kätteraha sisse ja läks kohtu pääle, lubakirja tooma, et ta wõiks teda omale wõtta ja teine ka mehele minna. Kui kirjad käes olivad, läks ta teisel pääwal wangi-hoonesse, wiis paberid sinna, kus preester ka juba ees oli. Kui see kirjad oli läbi waatanud ja õiged leidnud, laulatas ta neid kõhe ära ja andis selle pääle tunnistkirja, et n'ad abielu-paariks on saanud laulatud.

Kui preester ära oli läinud, kutsus noorik wangide ülewaatajat ja palus teda, hobusid ja wankert muretseda, tema tahata ärasõita. Ülewaatja tegi suured silmad; aga naesterahwas ütles: „Mis siis mina siin teen, ma olen ju mehe naene! Kui teie tahate, siis

pange minu meest finni!" Mees jäi vaatama ja kartis juba, et teda pidi wangi pandama. Naene ütles: "Siin on minu laulatamise paberid, waadake läbi ja ärge wiitke minu aega!" Ülewaatja oli üsna kimpus; ta küsis sellepärast ühe kohtuniku käest nõuu, mis ta tegema pidi. Kui kohtunik paberid ära oli waatanud, ütles ta neid õiged olewad — ja noorik sõitis juba poole tunni pärast ära, ning tema praego laulatud mees pandi selle wõla pärast wangi. — Wõlauskujad tegid seda kuuldes laiad silmad, ja wõtsid nõuaks, meest eluks aeaks wangis pidada; aga lastsid siiski ühe kuu-aea pärast teda jälle lahti.

Üks nädal pärast lahtilaskmist, sai Willem kirja, keda ta isi aga lugeda ei mõistnud, laskis ta ühte oma sõbra seda teha. See kiri oli tema noore naese käest tulnud, kes teda käskis tulla ja ennast temast lasta äralahutada, siis oma maale minna ja oma endist pruuti Katariinat jälle wõtta.

Willem ruttas, mis ta wõis, lahutas ennast ära, läks ja wõttis oma endise pruudi,

ning laskis ennast sellega kohe jälle laulatada, ja sai siis oma esimese nooriku käest need lubatud 6000 rubla täieste kätte. Willem õstis omale nüüd ühe päriskoja, ja elas pärast hääd ja õnneliku elu oma naesega, ja nägi veel rõõmuga omad laste lapsed. — Omast esimesest noorikust ei lausunud tema kõigel elu ael mitte sõnagi, kes teda nii õnnelikuks oli teinud, nii palju raha annud, et ta nüüd oma elu diete wõis hakata. Kus see noorik isi jäänud, ei saanud Willem ega teised pärast täada. E. W. Fr.

Wlanduse kasu.

"Hansukene! wõta ikka mütsi maha," ütles Jaani leff Mari, oma poeale, "kui sa nääd keegid wõerast tulewat, ehk külast läbi minewad, siis pidawad kõik inimesed sinust palju lugu!"

Hans wõttis ka ikka mütsi maha ja oli lahke igaühe wastu, olnud see ülem ehk alam;

aga teised tema ealised k lapoisid olid ropud ja  leanetud, kes m draft pilkasid ja hirmistasid, kui keegi juhtus k last l bi minema, ja m stasid ka wahest kiwidega j rele. Wanemad olid r dmsad, kui n gid, et nende lapsed nii terawad; aga et see rumal ja k ige s aduse wastu oli, ei tulnud nende meelegi. Nii kui wanemad ees, nenda lapsed taga j rele, juba mitu p lme kaswatud, kes  hestki h adusest ei t adnud.

Lahke olla on kerge asi ja ei maksa midagi waewa, waid teeb teised inimesed omale s braks. — Koppust ja rumalust ei armasta keegi haritud inime, waid hoiab ennast eemale. Olgu tema muidu kui tark ja rikas, siiski j  b  ks halp ja narr inime maa p  le, kui ta seda sallib.

Sagedaste juhtus, et ka suurtsugu rahwast ja waesed inimesed k last l bi k isid ehk s itsid, jooksid k lapoisid j rele ja tegid m nda rumalust, ja said ka m ne korra p ksi m dda; aga igakord, kui Hans seda n gi, siis keelis tema teisi ja sai selle eest m draste k est kii-

tust ja oma k lapoiste k est mullat fidega wastu p  d, et nendega  hes, nende rumaluse n uus ei olnud. Oma maanitses teda alati ja  tles: „W rstid ja kuningad teretawad oma alamaid lahke meele ja s damega, misp rast ei peaks siis teine taluinime mite teist tere-tama?“

N  d oli Hans 16 aastad wanaks saanud, kes emale iga p  w k ige t d juures abiks oli ja tema eluforda kergitas, kuidas  he armsa lapse kord ja kohus peab olema.

 hel p  wal istus Hans teiste poistega k rtsi ulu all, kust suur maantee m dda k is. S  l tuli  ks wana saksk ndides m dda teed ja tahtis kirikum isa poole minna.  ks joobnud mees astus teiste seast w lja, l ks saksa wastu, hakkas tema  mbert kinni ja tahtis temaga tantsida, ja kui saksk i tahtnud, siis wandus ja s imas mees teda h bemata wiisil, mis  le teised k ik r dmustasid ja naersid; aga kui Hans seda n gi, et saksale liiga tehti, kargas ta temale appi, m stas joobnud mehe k rwale ja p  stis nenda wana

saksa joodiku küüsi ja teiste rumala naeru eest lahti; keegi muu ei tulnud teda aitama.

Saks läks firiku-mõisa ja tuli natukeses aea pärast firikuisandaga tõlla sees sõites tagasi ja jäid kõrtsi ette seisma. Siin oli nüüd palju wanu mehi, kes seda saksa, kui oma wana mõisa härrat tundsid, sest härra oli kaua aega wäeteenistuses olnud ja nüüd jälle kodu tulnud. Kõik teised wahtisid harrade otsa, mütsid pääs ja suud ammuli; aga Hans, üks alandlik ja targem, kui teised, wõttis oma mütsi maha; seda pani härra nüüd temast teist korda tähele, ja wõttis teda ligi, omale tuapoisiks. Siin näitas Hans ennast igas asjas wapraste ja allandlikult härra ja kõikide wastu.

Mõne aea pärast pani härra Hans'u oma mõisade üle walitsejaks, kus ta rohket palka sai ja kõik härra tahtmist mõõda hääste toimetas, kuni härra elas.

Kui härra oli ärasurnud, leiti, et tema üht testamenti oma mõisade ja wara üle oli teinud, — saäl ali ka Hans'u pääle mõeldud.

Kes auusad ja truud peremehed olnud, ja nenda ka sulased ja ümartajad, neil kõigil oli oma osa walmis pandud, kuidas keegi oma härra wastu elu aeal olnud, ja Hansukene sai hää noosi raha, mõned loomad ja ühe poole adra maad üsna päriseks.

Seda kõik sai Hans oma hää eluwii si läbi, kes mitte õelate nõuu järele ei teinud.

Hans ütles pärast, et wana härra seda mitukorda olla rääkinud, et, kui kõik peremehed nenda oleksiwad olnud, kui mõned nende seast, tema siis ka nende elu ja seisust palju fergemaks oleks teinud. Kõige suurem wastuseisimine on wallal koolide pärast olnud, kus härra kõik kulu ja ülespidamist isi tahtnud kanda, kui nemad aga omad lapsed sinna saadaksiwad; aga targad mehed arwanud pääwad üles, mitu pääwa talwel peawad koolis käima, ja tahtnud härra käest weel 30 kop. pääwas lapse päält juure maksetud saada, — (!!) siis oli härra neid enesest äralükkanud ja ütlenud: „Minge ja jääge siis pääle rumalaks; aga ärge mõistke minule mitte pärast süüdi,

n'agu mina poleks seda tahtnud! Küll saab ka üks aeg tulema, kus teie uhkus ja rumalus muljutud saab, et teie alandust ja Sumalafartust õppima peate!" —

Kui nõuad maa pääl alandust

Ja madalust ja tasandust

Ja ligimese armastust,

Siis saad sa wiimaks rõõmustust,

Mis Sumal tule anda täib —

Ja taewa ka su järel käib!

Kui wilets on üks hooplik meel,

Kui wilets, ropp ja kawal keel, —

See hääd lootes seisku wait,

Ta hukka lä'ab ju sedamaid;

Sell' 'pole rõõmu ilma pääl,

Ei pärast siis ka taewas saäl!

— C. W. Fr.

Mis Sumal teeb, on hästi tehtud.

Kord elas ühes suures linnas üks wana emake. Tema istus õhtuti üksipäinis oma

wäikeses tuas ja mõtles, esite oma kadun'd mehe, siis kahe lapse, ja wiimaks kõikide oma sugulaste pääle, ning täna oli weel tema wiimane sõber temast äralahkunud ja nenda teda üksipäinis siia häda oru sisse mahajätanud, mis tema hinge sügawaste kurwastas. Kõige enam tundis ta kahju oma kahe poegadest, et ta sellepärast alati Sumala üle kaebas,

Suures kurwastuses heitis wana emake wiimaks sängi ja uinus magama. Ka unes ei olnud temal rahu, nuttis ja kaebas jälle selle üle. Sääl kuulis ta korraga kiriku kella helistawat. Ta pani ennast riidisse ja läks kirikusse. Kirik oli juba tuledega walguatud; aga mite nenda, kui see ilmsi on, kui küünlad põlewad; waid üks isikarwa amargune walguis. Inimesi oli ka rohkesti kirikusse tulnud, ja pingid olid nii täis, et emakesel kusagil enam ist'mise aset polnud.

Kui ta neid inimesi tunnistama hakkas, nägi ta, et need kõik tema oma surnud sugulased olid, kes wanamoodi riides ja kahwatan'd nägudega tema pääle waatasid. Nemad

ei rääkinud ega laulnud mitte, waid üks mu-
hin ja kahin käis läbi kiriku. Säär tõusis
üks sugulane pingi päält üles, astus wana-
emakese ette ja hakkas temaga rääkima :
„Waata sinna altari poole, saäl näed sa oma
poegi.“ Wanake lõi omad silmad sinna
poole, ja nägi oma mõlemad lapsed, ühte
wõllasambas rippumat ja teist ratta külge
seutud olemat.

„Näed sa nüüd, emake“, ütles sugulane,
„nenda oleks nendega sündinud, kui mitte
Sumal poleks neid nende noores eas kui
ilmasüüta lapsukesi enese juure wõtnud. See-
pärast ära kaeba ega nuta neid mitte enam
taga.“ „Mis Sumal teeb, on hästi
tehtud!“

Wanake läks wärisedes kodu, ja selle päale
ärkas ta üles, kus nüüdki ta ihu weel wäri-
ses. Ta tõusis woodist üles, laskis ennast
põlwele päale, palus Sumalalt andeks, et
temale jõledaste süüd oli mõistnud, ning tä-
nas teda selle eest, et ta seda oma targa
nõuu järele hästi teinud, mis tema omas

rumaluses ülesõhtu oli arwanud. — Kolman-
damal pääwal läks wanake isi ka oma laste
juure.

Mis Sumal teeb, on ikka häa,
Ehk ma küll pean jooma
Ka wahel wiha karika,
Ei siiski ma ei karda;
Sest wiimati saab ometi
Mu süda kallist rõõmu,
Mis lõpetab kõik hirmu.

J. D.

Halastamata õde.

Kord elasid kaks õde, üks oli rikkas, sellel
’polnud ühteainust last, aga teine oli waene ja
leff, temal olid wiis last, keda ta mite toita
ei jõudnud. See läks ükskord oma rikka õe
juure ja palus temalt natukene leiba, lastele
näljakustutuseks. Aga õel oli kiwikõwa ja
jääkülma süda rindus, ei annud oma wäse õe
lastele midagi, ütles: „M’ul ’pole isigi mi-
dagid maeas, mis ma weel finule pean and-

ma?" ja aeas teda sõimusõnadega minema. Kui tema mees, kes asja talituse pärast reisi pääle oli läinud, kodu tuli ja omale tüki leiba, pätsti küllest mahaldikas, oli see tema filmist, kui oleks leib seest werine olewat; nendasama ka tema naesel, kes seda nähes wäga ära kohkus ja mehele oma waese õe lugu jutustas. Mees ruttas sedamaid sinna, et temale abi saata; kui ta tuppa astus, leidis waest Sumalat palumas; kaes nooremat last olid temal teine teises kaenlus ja kolm wanemat maas, surnut. Rikas mees pakkus temale nüüd leiba ja muud toidu wara, aga õnnetu wastas: „Maapäälist leiba ei ole meil mitte enam tarwis; kolm on Sumal juba oma lauale kutsunud ja saab ka meid pea järele kutsuma!" Waewalt oli ta seda saanud ütelnud, kui tema mõlemad wäikesed wiimast korda weel hinge tõmbasid ja siis surnud olid. Selle pääle murdis ka ema süda, ja langes surnult oma laste kõrwa maha! — Ma arwan, et tema rikka õel üks suur wastamine Sumala koftu ette jäi.

Oh kuule ükskord, ihnuš loom,
Et mammun, mis on patu rõõm,
Kül saadab wiimaks hirmsaste
Sind igawese walusse!

Sest ärka siis, oh ahne hing!
Tee lahti oma rahapung
Ja mine aita waesid tääl,
Kes puudust tundwad siin ehk saäl.

S. D.

Märgu sädemed.

Kooli ja koolmeistri katsumine.

Küla koolmeistri Tirts'u juures, kes mitte lusiaga omas noores põlwes tarkust polnud rüüpanud, pidi kord prause herra ees koolilapsi katsuma. Kui paari salmi olid ära laulnud, mõnda piiblijutustamise ja rehkendamise tükki läbi katsunud, küsis prause herra koolmeistri käest: „Ütle m'ule ometi, kuida oli Abraam'i poea isa nimi?" Koolmeister, ühe niisuguse küsimise pääle üsna kohmetan'd, tun-

niistab, küll mitukorda piibliraamatut läbi uurinud olemad, seda aga säält mitte leidnud. Prausi härra lubab t'ale aega homikuni järele mõtelda ja ähwardab ametist lahti lasta, kui ta selle üle mitte õiget wastust ei tea anda. Murega lõpetab koolmeister oma tunnid, käib tuas edasi ja tagasi, aeab kord nina püsti ja lasseb jälle norgu, ning sügab kõrwatagust. Tema teine pool (naesterahwas) kes lõunat laua pääle kandis ja seda märkis, küsib, mis t'al wiga peaks olema, et nii murelikus mõttes seisab; ta raägib seda suurt õnnetust, mis teda waewab. — „Kanade päralt!“ ütleb naene ja küsib naerdes: „Mis on siis sinu poea isa nimi?“ Mees wastab: „Tirts!“ — Nüüd teeb naene temale selgeks, et ta siis ka seda tääda wõida, mis Abraam'i poea isa nimi olla. Mees rõmus, üht targade nurgakiwi, see on: seesugust teistpoolt leidnud olemat, lõpetab tãnu ja suure kisaga oma lõunat. Teisel pääwal tuleb prause härra jälle ja nõuab selle tut-tawa küsimise üle wastust. Naerulise näu ja suure julgusega wastab tema: „Tirts, auus

prause härra!“ Mis wastust t'ale sellepääle anti, on meil täädmata. J. Tr.

Rättemaksmine.

Holland'imaal Antwerpen'i linnas, pidas üks proua omale üht suurt kassi, keda üks ametnik kadeduse pärast äratapnud oli. Proua, kes ametnikule seda kättetasumata ei tahtnud jätta, mõtles ühe kena tüki wälja. Tema muretses enesele hulga hiirelõksusi ja püüdis nendega ligi 50 joosikuid elawalt kinni, pani ühe kasti sisse ja saatis siis ametniku kätte, kes uusahnlilikult ruttu kaant lahtitegema tõt-tas. Korraga kargasid piitsabad kättist wälja ja jooksid maeasse laiali. Kasti põh-jast leidis ta ühe sedeli nende sõnadega: „Et Teie minu kassi olete äratapnud, teen ma Teile seda auu, saadan omad hiired selle eest waewapalgaks!“ — Hää waewapalk ametnikule küll.

Üks mõisnik sai kord õpetaja juure pruukostile palutud. Kui mõlemad sõõnud oliwad,

tõusis õpetaja laualt üles ja tänas Sumalat.
Mõisnik waatas imestades püält ja ütles:
„Seda poleks ma veel iial uskunud, et üks ini-
mene juustu ja kääride eest ka Sumalat tänab!”

Üks ihnuš kirjutas kirja ja andis seda oma
tüdrukule kätte, posti pääle wiia. Et aga wihma
kangeste mahawalas, ei olnud tüdrukul lusti
ennast märjaks teha lasta, pakkus seepärast
naabri poisile 10 kopikad, et see tema asemel
kirja posti pääle wiiks. Kui ihnuš seda kuu-
lis, tärkas ahnuš tema sees, ja ütles tüdru-
kule: „Anna see raha siia, ma wõin kirja ka
niisama hästi posti pääle wiia, kui poiski.”

„Kui ma teaksin, kus see maa on, kust surm
mind kätte ei saa”, ütles üks wana kuri naene,
„ma lähaksin sinna ja tahaksin oma elu saäl
wagusi lõpetada.”